

רע"פ 5331/18 - שלום ויזמן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5331/18

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

שלום ויזמן

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי מרכז (השופט העמית א' יעקב) בעפ"ת
13.6.2018 מיום 38854-10-16

בשם המבקש:

עו"ד חמאדה מסרי

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז (השופט העמית א' יעקב) בעפ"ת 13.6.2018 מיום 38854-10-16, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (השופטת מ' כהן) בפל"א 7474-08-15 מיום 5.10.2016.

2. המבקש הורשע בבית משפט השלום לתעבורה, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף לרכב מאותו סוג, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; נהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; וכן הגדת שם או מען כוזבים, לפי סעיף 62(4) לפקודת התעבורה.

עמוד 1

3. בגין הרשעתו בעבירות האמורות השית בית משפט השלום לתעבורה על המבקש עונש של 14 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי המעצר שריצה במסגרת הליכים הקשורים לתיק מושא הבקשה, לצד רכיבי ענישה נוספים. עוד הפעיל בית משפט השלום לתעבורה עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים שהיה תלוי ועומד נגד המבקש בגין הרשעתו בעבירות תעבורה דומות במסגרת תיק פ"ל 9172-08-13 (השופט ע' נהרי), באופן חופף לעונש המאסר בפועל שהוטל עליו בתיק מושא בקשה זו.

בגזר הדין התייחס בית משפט השלום לתעבורה לתסקיר שהוגש בעניינו של המבקש מטעם שירות המבחן למבוגרים. מהתסקיר עלה כי המבקש מתקשה להיענות לגבולות המוצבים לו ולקחת אחריות על מעשיו, וכי בנסיבותיו האישיות של המבקש קיימים "גורמי דחק מתמשכים" אשר מהווים גורם סיכון להישנותה של התנהגות עבריינית. לנוכח קביעות אלה, נמנע שירות המבחן מלהמליץ להעמיד את המבקש בצו מבחן ולהאריך את המאסר המותנה העומד נגדו. יצוין כי בית המשפט לא נעתר לבקשתו של בא-כוח המבקש להורות על עריכת תסקיר משלים עובר למועד שמיעת הטיעונים לעונש.

כמו כן שקל בית משפט השלום לתעבורה את מכלול נסיבות ביצוע המעשים ונסיבותיו האישיות של המבקש. במסגרת זו נשקלו לקולא הודאתו בעובדות כתב האישום; גילו המתקדם; מצבו הרפואי; וכן העובדה ששהה במעצר בית לכל אורך ההליך. מנגד, נשקלו לחומרא עברו הפלילי המכביד של המבקש והעובדה שהעבירות מושא כתב האישום בוצעו בעת שעונש מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו.

4. המבקש ערער על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה לבית המשפט המחוזי. בערעורו טען המבקש כי שגה בית משפט השלום לתעבורה בכך שלא נעתר לבקשת המבקש להורות על עריכת תסקיר משלים עובר לשמיעת הטיעונים לעונש. עוד טען המבקש כי שגה בית משפט השלום לתעבורה בכך שהשית עליו עונש מאסר בפועל ובכך שלא נתן משקל מספיק לנסיבותיו המקלות, ובכללן גילו והיותו נתון במעצר בית מלא במשך כשנה עד למתן גזר הדין.

5. בתסקיר מבחן משלים שהוגש לבית המשפט המחוזי בעניינו של המבקש נכתב כי המבקש מתקשה להתייחס להתנהלותו, משליך את האחריות למעשים על מעסיקיו, אינו מביע מצוקה סביב ההתנהגות הבעייתית ואינו מסוגל להתייחס לגורמי הסיכון במצבו. לפיכך סבר שירות המבחן כי אין מקום להליך טיפולי כלשהו. עם זאת, המליץ שירות המבחן על הפחתה מסוימת מתקופת המאסר ודחיית מועד ריצוי העונש, בכדי לאפשר למבקש הליך מיון מוקדם בטרם כניסתו למאסר.

המבקש לא הסתפק בכך, ועתר לבית המשפט המחוזי בפתח הדיון בערעור בבקשה כי יורה על עריכת תסקיר משלים נוסף בעניינו, וזאת לנוכח הזמן שחלף בין גזר הדין למועד הדיון בערעור ובשל גילו ומצבו הבריאותי.

6. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור מבלי להורות על עריכת תסקיר משלים נוסף, בקובעו כי בית משפט השלום לתעבורה, אשר הפעיל את עונש המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגד המבקש בחופף לעונש המאסר בפועל שהושת עליו, הקל בעונשו של המבקש מעל ומעבר לנדרש בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות שבהן הורשע, כמו גם בעברו התעבורתי המכביד ובתסקיר השלילי שהוגש בעניינו.

7. המבקש הגיש לבית משפט זה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי.

8. בבקשתו חוזר המבקש על הטענות שהעלה במסגרת ערעורו בפני בית המשפט המחוזי, ואשר מתמקדות בחומרתו של עונש המאסר שהוטל עליו לריצוי בפועל. במסגרת זו טוען המבקש כי עונש המאסר שהשית עליו בית משפט השלום לתעבורה חורג מרמת הענישה הנוהגת ואינו מגלם התחשבות מספקת בנסיבותיו המקלות, בדגש על עובדת היותו נתון במעצר בית מלא במשך כשנה.

עוד טוען המבקש כי בית משפט השלום לתעבורה לא נתן דעתו לכך שההתרחשות המתוארת בכתב האישום מהווה "אירוע אחד", כמובנו בסעיף 40יג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), וכי "נדמה כאילו" התייחס לעבירות באופן מובחן לעניין גזירת העונש.

כמו כן, מלין המבקש על כך שבית המשפט המחוזי דחה את המלצת שירות המבחן, בתסקיר המשלים, להפחית במידת-מה את תקופת המאסר שהושתה על המבקש על-ידי בית משפט השלום לתעבורה, ועל כך שבית המשפט המחוזי לא מצא לנכון להורות לשירות המבחן על הכנת תסקיר משלים נוסף בעניינו עובר לדיון בערעור.

דיון והכרעה

9. דין הבקשה להידחות. רשות ערעור שני תינתן רק במקרים שבהם הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית, החורגת מענייני הפרטי של המבקש, או כאשר נסיבות המקרה מעוררות שיקולי צדק ייחודיים. בנוסף, בקשת רשות ערעור הנסבה על גזר הדין לא תתקבל, ככלל, אלא אם מדובר במקרה שבו ניכרת סטייה קיצונית מרמת הענישה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 2341/18 פלוני נ' מדינת ישראל (27.3.2018)). המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים, שכן לא מצאתי כי הבקשה מעוררת שאלות מהותיות, או שהיא מערבת שיקולי צדק ייחודיים, לרבות חשש ממשי מפני עיוות דינו של המבקש.

10. נקודת המוצא להכרעה בבקשה זו, לאור טיבה ומהותה, היא מידת ההלימה בין העונש שהוטל על המבקש לבין מדיניות הענישה הנוהגת. בעניין זה, לאחר בחינת הדברים כמכלול, לא שוכנעתי כי עונשו של המבקש סוטה לחומרא מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות באופן אשר מצדיק את קבלת הבקשה, ואף להיפך: בית המשפט המחוזי החליט להפעיל את עונש המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגד המבקש בחפיפה מלאה לעונש המאסר בפועל, וזאת חרף הוראת סעיף 58 לחוק העונשין, אשר קובע כי עונשי מאסר על תנאי יופעלו ככלל במצטבר, ולא בחופף (וראו ע"פ 645/09 טאייב נ' מדינת ישראל (13.1.2010); ע"פ 10228/05 רובאעי נ' מדינת ישראל (26.6.2006); ע"פ 4716/12 מדינת ישראל נ' טדסה (6.6.2013); יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך ג 1703 (מהדורה שלישית, 2014)). בחירה זו מגלמת התחשבות יתרה במבקש, ומעמידה את העונש הכולל שהוטל עליו על הצד המקל, בהתחשב בחומרתן הרבה של העבירות שבהן הורשע (וראו רע"פ 5300/18 סלאמה נ' מדינת ישראל (12.07.2018); בעברו הפלילי המכביד; ובתסקיר המבחן השלילי שהוגש בעניינו.

11. בטענתו של המבקש ביחס לאופן שבו קבע בית משפט השלום לתעבורה את מתחמי הענישה אין כדי לשנות

ממסקנה זו. אמירותיו של בית המשפט במסגרת גזר הדין כי "עבירה של נהיגה בזמן פסילה הינה מן החמורות ומתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי למאסר מאחורי סורג וברית, וכשמדובר בעבירה חוזרת המתחם הוא מאסר מאחורי סורג וברית", וכי "במקרים של פקיעת רישיון נהיגה תקופה ארוכה ושל רצידיביסט מתחם הענישה הוא גם מאחורי סורג וברית", נועדו להבהיר כי ביחס לחלק מן העבירות שביצע המבקש אין להסתפק בתמהיל ענישה שאינו כולל מרכיב של מאסר בפועל. אין בידי לקבל את ניסיונו של המבקש לקרוא לתוך אמירות אלו הבחנה שערך בית משפט השלום לתעבורה בין העבירות השונות שבהן הורשע המבקש לעניין קביעת מתחמי הענישה.

מכל מקום, ולאור האמור בפסקה 10, איני סבור כי בנסיבות המקרה דנן יש באופן הגדרתם של מתחמי הענישה כדי להוביל – במישור התוצאתי – לעיוות דינו של המבקש, וודאי שלא באופן אשר מצדיק ערעור "בגלגול שלישי" (ראו והשוו ע"פ 9821/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (30.11.2017); רע"פ 2838/18 כהן נ' מדינת ישראל (11.4.2018)).

12. גם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי להותיר על כנו את עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש, בניגוד להמלצת שירות המבחן, אין כדי לשנות את התוצאה. יפים לעניין זה הדברים שכתבתי בהחלטתי ברע"פ 5023/18 בדיר נ' מדינת ישראל (28.6.2018):

כפי שנפסק בעבר, יש אמנם לייחס חשיבות רבה לתסקיר שירות המבחן, אשר מספק תמונה עשירה ומקצועית ביחס להיבטים שעליהם הוא מופקד. ואולם, אין לראות בהמלצתו של שירות המבחן הכרעה שיפוטית. הכרעה זו מסורה אך ורק בידיו של בית המשפט, אשר בסמכותו לשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים באשר לעונש שיש להטיל על נאשם (שם, פסקה 14).

בנסיבות העניין, ובייחוד בשים לב לאמות המידה המחמירות הנוהגות ביחס לבקשת רשות ערעור בגלגול שלישי, לא ראיתי מקום להתערב באופן שבו הפעיל בית המשפט המחוזי את שיקול הדעת המסור לו בעניין זה (ראו והשוו גם רע"פ 4877/01 ברזאני נ' מדינת ישראל (18.7.2001)).

13. לבסוף אבהיר כי לא מצאתי ממש גם בטענותיו של המבקש ביחס להחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא להורות על הכנת תסקיר משלים נוסף בעניינו של המבקש. ביחס לסוגיה זו כבר נפסק כי בית המשפט שלערעור רשאי להורות על הכנת תסקיר משלים מקום בו היה תסקיר בערכאה הראשונה, אך אין מוטלת עליו חובה לעשות כן (וראו רע"פ 8628/04 גבאלי נ' מדינת ישראל (28.9.2004); רע"פ 5356/01 שוויץ נ' מדינת ישראל (4.7.2001)).

בעניינינו, מאחר שעסקינן בהחלטה הנוגעת לעריכת תסקיר משלים נוסף, אחרי תסקיר משלים שלא הצביע על שינוי משמעותי בהתנהלותו של המבקש וביחסו לעבירות שבהן הורשע, החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא להיעתר לבקשתו של המבקש אינה מקימה עילה למתן רשות לערער.

14. אשר על כן, הבקשה נדחית. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו, בהתאם לאמור

בפסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז.

ניתנה היום, ו' באב התשע"ח (18.7.2018).

ש ו פ ט
